İKV BİLGİ NOTU

EKO-ETİKET ARAŞTIRMASI

Hatice Zeynep Şen, İKV Uzman Yardımcısı

Avrupa Komisyonunun 8 Ekim 2026 tarihinde Dünya Eko-Etiket Günü vesilesiyle yayımladığı Eurobarometre araştırması, AB Eko-Etiketi'ne yönelik tüketici güveninin ve etiketin bilinirliğinin arttığını ortaya koyuyor.[1] AB'nin 27 üye ülkesinde 31 Ağustos-6 Eylül 2026 tarihleri arasında gerçekleştirilen araştırmaya göre, tüketicilerin %81'i AB Eko-Etiketi taşıyan ürünlerin piyasadaki benzer ürünlere kıyasla daha düşük çevresel etkiye sahip olduğuna güveniyor.[2] Bu oran, 2023'teki %75 düzeyine göre 6 puanlık artışa karşılık geliyor. Etiketin çiçek biçimindeki logosunu daha önce gördüğünü belirtenlerin oranı ise aynı dönemde 8 puan artarak %46'ya ulaştı.

AB Eko-Etiketi'nin Bilinirliği ve Tüketici Güveni

1992 yılında oluşturulan AB Eko-Etiketi, mal ve hizmetlerin tüm yaşam döngüleri boyunca çevresel etkilerini azaltmayı amaçlayan gönüllü bir belgelendirme sistemi olarak uygulanıyor. Araştırmaya katılanların %73'ü etiketi sıkı çevresel ölçütlerle, %64'ü yüksek çevresel performansla, %62'si benzer ürünlere göre daha düşük çevresel etkiyle ve %60'ı bağımsız doğrulamayla ilişkilendiriyor. Buna karşılık, katılımcıların %56'sının etiketin organik gıda ve içeceklere verildiğini düşünmesi, kapsamına ilişkin yanlış bilgilerin sürdüğünü gösteriyor.

Logonun bilinirliğinde Lüksemburg %71, Fransa %70 ve Estonya %68 ile öne çıkarken, etiketli ürünlerin daha düşük çevresel etkiye sahip olduğuna yönelik güven Lüksemburg'da %92'ye, Malta'da %90'a ulaşıyor.

Satın Alma Tercihleri ve Tüketici Beklentileri

Araştırma, çevre etiketlerinin satın alma tercihlerindeki yerinin de güçlendiğine işaret ediyor. Tüketicilerin %66'sı herhangi bir çevre etiketi taşıyan ürünleri sık sık veya zaman zaman satın aldığını belirtirken, AB Eko-Etiketi taşıyan ürünler için bu oran 2023'e göre 8 puan artarak %46'ya ulaşıyor. Bu ürünleri satın alanların en yaygın tercihleri arasında %29 ile deterjanlar ve temizlik ürünleri, %24 ile kâğıt ürünleri ve %18 ile tekstil, giyim ve ayakkabı yer alıyor. Alıcıların %66'sı söz konusu ürünleri süpermarketlerden temin ediyor. Etiketli ürünleri satın almayanların %33'ü alışverişlerinde çevre etiketlerini aramadığını, %31'i alışveriş yaptığı yerlerde bu ürünleri bulamadığını ve %23'ü ürünleri pahalı bulduğunu belirtiyor.

Tüketicilerin %66'sı şirketlerin ürünlerini gerçekte olduklarından daha çevre dostu gösteren yanıltıcı çevresel iddialarda bulunduğunu düşünüyor. Bununla birlikte,

[1] European Commission, "Eurobarometer shows consumers' growing trust in EU Ecolabel", 08.10.2026, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_2091
[2] European Commission "The EU Ecolabel", Eurobarometre FL588, 08.10.2026, https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3705

tüketicilerin %53'ü AB Eko-Etiketi taşıyan ürünlerin mutlaka daha pahalı olmadığı görüşüne katılıyor. Katılımcıların %50'si piyasada daha fazla etiketli deterjan ve temizlik ürünü görmek isterken, bu oran tekstil, giyim ve ayakkabıda %36, kozmetik ve hayvan bakım ürünlerinde %35 düzeyinde bulunuyor. Etiketin daha fazla ürün kategorisini kapsamasını isteyenlerin oranı ise %72'ye ulaşıyor.

AB Eko-Etiketi'nin Yaygınlaşması ve İşletmelerin Katılımı

Komisyonun açıkladığı güncel verilere göre, Eylül 2026 itibarıyla 3.665 lisans kapsamında 121.083 ürün ve hizmet AB Eko-Etiketi taşıyor. Mart 2026'dan bu yana sisteme 4000'den fazla ürün eklenirken, etiketli turistik konaklama tesislerinin sayısı da 1000'i aşıyor. Lisans sahiplerinin %62'sini oluşturan KOBİ'ler, sistemin yaygınlaşmasında önemli bir paya sahip. Komisyonun yakın zamanda önerdiği AB Kamu Alımları Yasası da çevresel hususların ihale süreçlerine dâhil edilmesi amacıyla AB Eko-Etiketi başta olmak üzere etiketlerin kullanılmasını teşvik ediyor.

AB Eko-Etiketi'ne, ilgili ürün grubu için belirlenen ölçütleri karşılayan ve ürünlerini Avrupa Ekonomik Alanı piyasasına sunan dünyanın her yerinden işletmeler başvurabiliyor. Bu kapsamda Türkiye'deki işletmeler de uygun mal ve hizmetleri için yetkili kuruluşlara başvuruda bulunabiliyor. Başvurunun olumlu sonuçlanmasıyla verilen lisans, belgelendirilen üründe AB Eko-Etiketi logosunun kullanılmasına imkân tanıyor.